

det dog også nævnes, at der på tillægsbevillingsloven 1960-61 § 2.A.89. er optaget en merudgift på 3,3 mill. kr. til dækning af statsbanernes udgifter efter påsejlingen af Limfjordsbroen d. 28. september 1956.

I nogle af de ovennævnte tilfælde vil man muligvis kunne hævde, at vedkommende finanslovskonto er kalkulatorisk, og at overskridelsen derfor er dækket af den oprindelige bevilling i overensstemmelse med det ovenfor i afsnit III anførte. Dette synspunkt vil dog på ingen måde kunne dække hovedparten af tilfældene. Ikke mindst forekommer det, at konti for overordentlige bygningsforanstaltninger, hvortil der ved finansloven er bevilget 0 kr., „overskrides“ med visse beløb. Sondringen mellem kalkulatoriske og fiskerede konti er i øvrigt i nogen grad ved at miste sin betydning, efterhånden som de allerfleste konti får en kalkulatorisk karakter, og betegnelsen „anslået“ synes da heller ikke at blive benyttet i forbindelse med den nye konteringsplan. Det afgørende i relation til det traditionelle synspunkt synes at måtte være, om en udgift er dækket af de forudsætninger, hvorunder den oprindelige bevilling er givet, og om hovedparten af de ovenfor nævnte eksempler synes det at måtte antages, at dette ikke kan være tilfældet.

Under hvilket synspunkt kan man da sammenfatte de nævnte eksempler og de mange andre tilfælde, der forekommer af lignende art? Den betegnelse, der anvendtes af folketingsudvalget i 1955 — „mindre betydende udgiftsbeløb, som er uden principiel eller politisk interesse“ — synes at være ganske træffende. På den anden side er dette kriterium så vagt og ubestemt, at det er uegnet til at indgå som led i en forfatningsretlig regel. Den politiske interesse afhænger jo ikke af udgiftspostens karakter som sådan, men af de forskellige politiske partiers stilling til den. Huslejeudgifterne til centraladministrationens kontorer har ikke hidtil været af politisk interesse, men kan når som helst blive det — for blot at nævne et enkelt eksempel.

Et særkende for hovedparten af de anførte eksempler har været, dels at udgiften var påtrængende, dels at den var uforudset. Det synes i alt fald at gælde for de poster, der ikke kan siges at være omfattet

af en kalkulatorisk kontos vide rammer. Det bør fremhæves, at der ikke synes at forekomme tilfælde, hvor udgifter til nyt byggeri eller ny anlægsvirksomhed er afholdt uden formel bevilling eller tilslutning fra finansudvalget. Omend der er eksempler på, at mindre udgifter er afholdt uden forudgående godkendelse på konti for ekstraordinære bygningsarbejder og ekstraordinære inventaranskaffelser (konti 32. og 54. i den nye kontoplan), er det sædvanligt, at alle større udgifter af denne art forelægges finansudvalget, hvis finanslovbevilling ikke allerede foreligger. Dette stemmer meget vel overens med den kendsgerning, at større udgifter af denne art normalt ikke vil være uforudsete, men netop tjener til løsning af opgaver, der indgår i en planlægning på et vist længere sigt.

Med hensyn til det tidselement, som indgår i kravet om, at udgiften skal være påtrængende, kan erindres om statsministerens udtalelse i skrivelsen af 1. oktober 1948 om, at en sag kan haste så stærkt, at afgørelsen end ikke kan afvente finansudvalgets behandling. Omend det er rigtigt, at finansudvalget arbejder hurtigt og derfor normalt træffer sine afgørelser i løbet af meget kort tid, må det på den anden side tages i betragtning, at finansudvalget — med fuld føje — kræver, at en ansøgning er vel oplyst og forberedt, før den forelægges udvalget, og ikke er baseret på løse skøn om udgiftsbehovet. En ansøgning skal altid passere finansministeriets finansielle kontrol og undertiden også andre kontrolinstanser, før den forelægges. Er en sag ikke tilstrækkeligt forberedt, må det ventes, at udvalget kræver yderligere oplysninger, eventuelt efter samråd med ministeren. Forelæggelse for finansudvalget er derfor en fremgangsmåde, som normalt tager en vis — omend ikke nødvendigvis lang — tid.

Et væsentligt, og måske afgørende, fælles træk for de nævnte eksempler er, at det drejer sig om relativt små beløb. I nogle af de tilfælde, hvor sekscifrede tal forekommer, drejer det sig om summen af flere udgiftsposter, der opføres på samme konto, f. eks. vedrørende forskellige bygninger. Nogen maksimumsgrænse synes dog ikke at kunne påvises. Det vil næppe være rigtigt at forbigå denne praksis som interesseløs, fordi den kun drejer sig om små-